

Bruxelles, 18. lipnja 2019.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmeti:
2018/0358(NLE)
2018/0359(NLE)

5929/19
ADD 2

WTO 33
SERVICES 6
FDI 2
COASI 9

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Odluka Vijeća o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane – donošenje Odluka Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane – zahtjev za suglasnost Europskog parlamenta

**Jednostrana izjava Kraljevine Belgije u pogledu Odluke Vijeća
o potpisivanju, u ime EU-a, Sporazuma o zaštiti ulaganja
između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane
i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane**

Belgija pozdravlja potpisivanje Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane.

Belgija ponovno potvrđuje svoju predanost aktualnoj reformi rješavanja ulagačkih sporova. Ta je reforma korak naprijed u uspostavi multilateralnog suda za ulaganja koji će postati odgovorna pravna institucija za rješavanje sukoba između ulagača i država. Belgija i dalje podupire stalne napore Komisije u tom pogledu.

Belgija smatra da je mišljenje Suda EU-a o usklađenosti sustava sudova za ulaganja (ICS) s ugovorima EU-a (Mišljenje 1/17) doprinijelo daljnjem pojašnjenju pravnog okvira unutar kojeg se ICS može uspostaviti, kao i da se tim mišljenjem utire put za daljnji rad.

Belgija ističe da se, kako je Sud EU-a potvrdio u svojem Mišljenju 1/17, Sporazumom o zaštiti ulaganja s Vijetnamom ponovno potvrđuje pravo stranaka na reguliranje na svojem državnom području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su zaštita javnog zdravlja, sigurnosti, okoliša ili javnog morala, socijalna zaštita ili zaštita potrošača ili promicanje i zaštita kulturne raznolikosti. Podrazumijeva se da sama činjenica da stranka provodi reguliranje, između ostalog izmjenom svojih zakona, na način koji negativno utječe na neko ulaganje ili nije u skladu s očekivanjima ulagača, između ostalog s njegovim očekivanjima u pogledu ostvarivanja dobiti, ne predstavlja kršenje obveze iz Sporazuma. Nadalje, nadležnost predviđenih sudova za proglašavanje kršenja obveza utvrđenih Sporazumom ne može se tumačiti tako da sprečava stranku da donosi i primjenjuje mjere potrebne za zaštitu javne sigurnosti ili javnog morala, za održavanje javnog poretka ili zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka, što podliježe samo zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između stranaka ako kod njih prevladavaju slični uvjeti, ili prikriveno ograničavanje trgovanja među strankama. Osim toga, diskrecijske ovlasti suda i žalbenog suda ICS-a nisu proširene na način da se tim sudovima omogući dovesti u pitanje razinu zaštite javnog interesa koju je Unija odredila nakon demokratskog postupka.

Belgija pozdravlja Izjavu Komisije o zaštiti ulaganja i sustavu sudova za ulaganja („ICS”) u okviru Sporazuma o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama. Belgija smatra da je ta izjava važna za tumačenje Sporazuma o zaštiti ulaganja s Vijetnamom u svjetlu pravila o tumačenju ugovora iz članaka 31. i 32. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora.

Belgija ustraje na važnosti aktualne multilateralne rasprave o poštovanju ljudskih prava i međunarodnih obveza multinacionalnih poduzeća, koju organizira Otvorena međuvladina radna skupina o transnacionalnim korporacijama i drugim trgovačkim društvima u pogledu ljudskih prava. I dalje se zalaže za veći angažman Europe u pregovaračkom procesu. Također se zalaže za uključiviju i sporazumnu metodu pregovaranja.

* * *

Izjava Komisije o zaštiti ulaganja i sustavu sudova za ulaganja u okviru Sporazuma o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama

Sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama sljedeći je korak prema reformiranju pristupa politici zaštite ulaganja i rješavanju sporova uspostavljen Sveobuhvatnim i gospodarskim trgovinskim sporazumom („CETA”) između EU-a i Kanade, zajedno sa Zajedničkim instrumentom za tumačenje i Izjavom br. 36 koji su nastali u trenutku potpisivanja tog sporazuma.

Kao takav, Sporazum sadržava sva poboljšanja uključena u CETA-u i utvrđena tim dodatnim instrumentima, koji su, kako ih je potvrdio Sud Europske unije, osmišljeni da bi se osigurala daljnja učinkovita primjena prava Europske unije i njezinih država članica na reguliranje. Konkretno, Sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama sadržava jamstva koja je Sud EU-a u Mišljenju 1/17 smatrao potrebnima kako bi se osiguralo da sudovi uspostavljeni tim Sporazumom ne mogu dovesti u pitanje demokratski donesene odluke u stranci koje se, između ostalog, odnose na razinu zaštite javnog reda ili javne sigurnosti, zaštitu javnog morala, zaštitu zdravlja i života ljudi i životinja, očuvanje sigurnosti hrane, zaštitu bilja i okoliša, zaštitu na radu, sigurnost proizvoda, zaštitu potrošača ili, isto tako, temeljnih prava.¹

Mišljenje 1/17 Suda Europske unije od 30. travnja 2019., točke od 147. do 161.

Sporazum, kao i CETA, uključuje i sustav sudova za ulaganja i predviđa prijelaz na multilateralni sud za ulaganja. Sadržava odredbe kojima se osigurava potpuna transparentnost postupaka (uključujući podneske i saslušanja) i koje zainteresiranim stranama omogućuju podnošenje podnesaka sudu (*amicus curiae*).

Kao CETA i Sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Singapura, Sporazum predstavlja važan korak u transformaciji međunarodne politike ulaganja zamjenom bilateralnih ugovora o ulaganju država članica s reformiranim pristupom EU-a i prilikom za uspostavu multilateralnog suda za ulaganja.

Sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama, kao CETA i Sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Singapura, zasnovan je na temeljnim vrijednostima EU-a i uključuje ih. Sporazumom se ponovno potvrđuju obveze iz Povelje UN-a i Opće deklaracije o ljudskim pravima. Njime se ponovno potvrđuju i obveze u pogledu održivog razvoja i transparentnosti, kako je dogovoreno Sporazumom o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama. To uključuje promicanje multilateralnih sporazuma i standarda u području okoliša i rada u nacionalnim politikama i zakonima. Sporazumom o zaštiti ulaganja osigurava se zaštita samo za ulaganja koja su izvršena u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, uključujući obveze povezane sa zaštitom okoliša i rada, kao i poštovanjem ljudskih prava.

Sporazumom o zaštiti ulaganja se ponovno potvrđuju i obveze promicanja odgovornog poslovnog ponašanja putem instrumenata kao što su Smjernice Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj za multinacionalna poduzeća (Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća), Globalni sporazum Ujedinjenih naroda i Tripartitna deklaracija ILO-a o načelima koja se odnose na multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku. Te obveze popraćene su konkretnim angažmanom EU-a na terenu, kao što je projekt o odgovornim lancima opskrbe u Aziji, koji je zajednička inicijativa EU-a, ILO-a i OECD-a, a čiji je glavni cilj poboljšati poštovanje ljudskih prava i standarde u područja rada i okoliša u poduzećima s lancima opskrbe u Aziji te uskladiti njihove prakse s međunarodnim standardima. U projekt je uključeno šest azijskih zemalja, uključujući Vijetnam.

Nadalje, Komisija prima na znanje rasprave o odgovornom poslovnom ponašanju i obvezama ulagača koje se odvijaju na različitim međunarodnim forumima, uključujući Ujedinjene narode i OECD. Europska unija preuzela je vodeću ulogu u jamčenju odgovornog poslovnog ponašanja i poštovanja ljudskih prava na međunarodnoj razini. Komisija će i dalje promicati vodeću ulogu Europske unije te će istraživati načine oblikovanja tekućih rasprava i odgovaranja na njih.
